చీకటి బ్రతుకులు

"**1942** సంవత్సరం...

డిశంబరు 11వ తేదీ సాయంకాలం 7 గంటలు...

నాకు బాగా జ్ఞాపకం వుంది...

చిరు చిరు చలి...

మాకు సెలవు. మహా ఉత్సాహంగా ఉంది."

తన చిత్ర చిత్రమైన అనుభవాలు చిన్న కథలుగా మలచి చెప్పడంలో మా కేశవరావు ఘటికుడు. ఒకనాడు ఇలా అందుకున్నాడు.

"ఈ జరీతలపాగాల్లో, బొద్దు మీసాల్లో, సిల్కు సూట్లల్లో, ఒక్కటిగూడా సెలవు రోజుల్లో ఉవ్వెత్తుగా కదిలి ఆడలేదుగదా? మర్యాద, తరహా, ఈ ఒక రోజున ఐనా ఎదుగుపడి బెదిరించకపోతే ఎంత బాగుండును!

రప్పున ఎలక్ట్రిక్ లైట్లు వెలిగాయి.

చప్పున నా ఆలోచన ఆరిపోయింది. అబ్బ - కన్నుల్ని పొడిచే ఈ వెలుగు వెల్లువ పాపం ... దిక్కులేని చీకటిని నిర్దయగా పొడిచి తరుముతోంది, లక్షాధికారి కుంటి బిచ్చ గాణ్ణిలాగ.

చీకటిని చూస్తే నాకెందుకో జాలివేస్తుంది. ఏవో ప్రబల కారణాలవల్ల ధైర్యంగా తప్పులు చేసినా - తోడి మనుష్యుల పట్ల ఉదారంగా ప్రవర్తించే నల్లని ప్రౌఢస్త్రీగా కన పడుతుంది నాకీ చీకటి...

కృతజ్ఞత లేదు... గాని...

పాపం చీకటిది ఎంత చల్లని గుండె!

ప్రియురాళ్ళకోసం కుమిలే ప్రియుల్ని, ప్రియులకోసం కృశించే ప్రియురాళ్ళను దగ్గర దగ్గరగా చేర్చి, నిష్కారణంగా కూడులేక మాడే అభాగ్యుడికి ధనవంతుని ఖజానా దోచి

ఇచ్చిన అమావాస్య ఔదార్యం జ్ఞప్తి వుండదు, మనిషికి...

పూర్ణిమ అంటే పడిచచ్చిపోతాడు.

మర్యాదస్తుల సమ్మర్దపు వీధిలో నిలవడానికి దిక్కుమాలిన వ్యభిచారిణిలా వెలుగులో చీకటి తలవంచుకుని తప్పుకుంది పాపం!

పాపపు నల్లని మార్గాని కవతల తెల్లగా మెరిసే నక్షత్రం ఒకటి నవ్వుతూ నన్ను పిలుస్తుంది.

ధగధగా వెలిగే పుణ్యపు లోతుల్లో పాయని నల్లనిమచ్చగదూ... ఆ చంద్రుని కడుపు లోని కళంకం!

లంకలో విభీషణుణ్ణీ, అయోధ్యలో కైకమ్మనూ సృష్టించిన వాల్మీకి మహర్షిగారికి నా నమస్కారం.

రోడ్డుకు ఎడాపెడా మెరుపు దీపాలతో వెలిగే మేడలు, వెండికొట్లు, సిల్కు షాపులు, చామంతిపూల జడలు, సిల్కు చీరలు, అన్నిటివెనకా అగాథమైన గాథలు - నన్ను చెప్ప మంటారా?

అబ్బ.. ఇప్పుడు నావల్ల కాదు.

మాయింటికి వెళ్లే మలుపు వచ్చింది - మనస్కరించడం లేదు.

'ఇంత కమ్మనైన రాతిరి -

తెలవారిపోవక

ఇదే గతి...

నాకయి నిల్వరాదొకో'

పూర్వజన్మ వాసనలా ఏ కవిదో ఈ పాదం మెదడును తొక్కి నిలిపింది.

ఆగి ఎదురుగా చూశాను.

వాల్‌పోస్టరులో 'వసంతసేన' -

వనమాల, సాహుమోదక్ -

భేష్ -

ఆ బురదలోనుంచి ఎంతటి సుగంధిల కమలాన్ని సృష్టించాడు మహాకవి శూద్రకుడు! నూరు ఘోరాలలో ఒక సుగుణాన్ని చూస్తావా తండ్రీ!

మళుపు తిరిగితే సినీమాహాలు -

చరచరా నడిచి వెళ్ళాను. నా మీనమేషాల లెక్కలో మొదటి ఆట దాటిపోయింది. తిరిగి పోవాలని లేదు.

అక్కడ తోచడం లేదు.

ఇటుఅటు తిరిగి రెండవ ఆటకు పోవాలని నిశ్చయించుకొని రోడ్డుమీద పచారు చేస్తున్నాను. చుంబనాలింగనాలు సమృద్ధిగా వుండే తెలుగు సినిమా కానందువల్ల రెండో ఆటకు ఆట్టే జనం లేరు. తిరిగి తిరిగి ప్రాణం విసిగి కొంచెం దూరంలో వున్న మర్రిచెట్టు క్రీనీడలో నుంచున్నాను.

కొన్ని నిమిషాలు గడిచాయి.

2

సినీమాహాలు కుడిచేతివైపు సందులో మెరుపు దీపాల కాంతి చొరలేదు. అక్కడ చీకటి చిక్కగా పొగమంచులా కమ్ముకుంది.

ఒకవైపు కన్నులు చెదరగొట్టే ఎలక్ట్రిక్ దీపాల కాంతి ప్రవాహం, రెండోవైపు కాటుక ముద్దలాంటి చీకటి. పుణ్యపాపపు అన్నదమ్ములు ఈ ప్రాంతం పంచుకున్నారు కాబోలు!

ఏదో చిత్రకథల్ని జ్ఞాపకం చేసే చీకటివైపు ఏం తోచక చూస్తున్నాను.

ఒకప్రక్క తెల్లని మచ్చ కదుల్తోంది.

అది క్రమంగా కొంగరెక్కలా అడ్డంగా చలించి, నిలువునా ఎదిగి ముందుకు నడవడం మొదలుపెట్టింది. ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాను.

క్రమంగా అది ఒక తెల్లని చీరగా, నల్లని ఆడపిల్లగా మారి, నాకు అనతిదూరంలో వచ్చి నిలుచుని రోడ్డుమీద వెలుగులోకి చూస్తోంది. ఆట్టే జనం లేరు.

ఆరుబయట కాఫీ హోటలు ఇనుప కుంపట్లో బీదవాడి ఆకలిలా నిప్పు రాజుకుని మండుతోంది. ఇద్దరు ముసలాళ్లు చలికి కుంపటి సమీపంలో కూచుని రుచిలేని చచ్చు కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. సోడా కుర్రాడు ఆత్రుతగా ఆడవాళ్ళ గేటువైపు చూస్తున్నాడు. ఆమె నాల్గువైపులా చూచింది. ఎవరికోసమో? ఆమె కళ్ళు అలసంగా అశాంతంగా కొట్టుకుంటున్నాయి.

అప్పుడు స్పష్టంగా కనపడుతోంది.

నలిగిపోయిన తెల్లచీర, పొడుగుగా వేలాడే నల్లని జడలో కొంచెం చామంతిపూలు. ఆమె ముఖంలో అందంకంటె మనుషులంటే నిర్లక్ష్యం, కసి ఎక్కువగా కనబడుతున్నాయి. స్త్రీత్వ మృదుత్వం తప్ప ఆమె ముఖంలో లావణ్యం లేదు. ఇరవై ఏళ్ళ కన్న వయస్సు ఉండదు.

తిన్నగా కాఫీ హోటలు దగ్గరకు వెళ్ళి మాటాడకుండా కొంచెంసేపు నించుని హోటలు యజమానిని ఏదో మెల్లిగా అడిగింది. వాడు విసుక్కుంటూ కనుబొమ్మలు దగ్గరగా లాగి

జవాబు చెప్పాడు.

చలికాగే ముసలాడు నవ్వుతూ పలకరించబోయాడు. కాని విసవిసా నడిచి తొలి చోటు చాటుకు వచ్చి నించుంది.

నాకు ఆమెమీద ఒక కుతూహలం, జాలి కలిగి సూటిగా ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళాను.

రెండు నిమిషాలు నా కళ్ళజోడు, సన్న ఖద్దరు బట్టలు, ఆశ్చర్యంగా చూసి తలవంచు కుంది. నేనన్నాను,

"సినీమాకా?"

"........"

"స్నేహితులు రావాలా? ఎవరైనా"

"ఆ - స్నేహితులే... ఒస్తారు"

నెమ్మదిగా నవ్వింది. ఆ నవ్వులో నవ్వులేదు. 'నా కర్మం నా ఏడుపు నన్నేడవనివ్వండి' అనే నిర్లక్ష్యం మోగుతోంది.

నా సందేహ నివారణ అయింది.

ముందుకు జరిగి చెయ్యి పట్టుకున్నాను.

'నా దోవని నన్ను పోనివ్వండి - విడవండి నమస్కారం' నెమ్మదిగా చెయ్యి విడిపించు కోవాలని చూసింది.

"మాటాడకు - నీ యిల్లెక్కడ?"

"చాలాదూరం"

"అంటే?"

"ఆ పొలాల వెనుక. తాటిచెట్లలో"

"......."

"రెండు మైళ్ళు"

"ఫర్వాలేదు. పద"

ముందు ఆమె, వెనక నేను. రెండు పొలాలు దాటి గుడిసె చేరుకున్నాం. ఒక ఫర్లాంగు కంటె లేదు.

3

పాత కిర్రు తలుపు తోసింది. లోపలికి వెళ్ళాం. ఒక చిన్న సావడి. దానికి ఆనుకుని వెనక ఒక వసారా. దానిలో కొంత తడకలతో మూసివుంది. అదే ఇల్లు.

బతకడం ఇష్టంలేని ముసలాడిలా బద్ధకంగా వెలిగే దీపపు కాంతి వసారాలోంచి సావిట్లోకి పడుతోంది. నేనక్కడే నించున్నాను. ఆమె ఒక కిరసనాయిలు బుడ్డి వెలిగించి తెచ్చి నేనున్నచోట కర్ర సెమ్మామీద పెట్టి లోపలికి వెళ్ళింది.

చుట్టూ చూశాను. గోడపక్క కాలు విరిగిన చిన్న పట్టెమంచం మీద ఒక మరకల దుప్పటీ తలగడా వున్నాయి.

గోడమీద మాసిపోయిన రెండు రవివర్మ బొమ్మలు. అందులో ఒకటి 'కృష్ణుని రాసక్రీడ' చిరిగి సగం వేలాడుతోంది. తలుపులు లేని అలమారులాంటి గూట్లో ఒక కర్ర కుంకంబరిణీ, కళాయి పోయిన పెద్ద అద్దం, ఇనప పిన్నులు, ఉత్తర దక్షిణాలకు కట్టిన ఒక పొడుగాటి తాటిమీద మురికి గుడ్డలు చిందరవందరగా వేలాడుతున్నాయి.

•••

"పిల్లా! పిట్ట... ఏదన్నా దొరికిందా?"

"హుష్. మాటాడకు. ఎవరో గొప్పాయన"

"మనింటికొచ్చే గొప్పాయనెవరే – ఎర్రిమొగం?"

"నీకు తెలియదు. మాట్లాడకు"

"......."

"తినడానికేమైనా ఉందా అమ్మా. డొక్క మాడిపోతా వుంది."

"కాఫీ హోటలాడు ఒక అరకప్పు టీ అరువిచ్చాడు కాదు"

"వాడి జిమ్మలాగిరి – ఏం జేతును"

"కూడుడకలేదు. ఆ చితుగు ఈ చితుగు లాగి పొయ్యిలో పెట్టాను. పుల్లలు లేవు బియ్యమూ లేవు. రేపటికి. ఒక అద్దురూపాయి డబ్బులేనా ఈపొద్దు..."

"ఏమో... నా కాళ్లు తేలిపోతా వున్నాయి.

ఒంట్లో కుదురులే. కన్ను మూసుకుపడుండాలనుంది."

"లే అమ్మ. బద్ధకించకు. మూడు నిమిషాలు ఒచ్చినాయన్ని పంపించెయ్యి – రేపటి బతుకు".

"........"

పది నిమిషాలు గడిచాయి.

వచ్చింది.

తల నున్నగా దువ్వుకొని బొట్టు ఇంకొకసారి దిద్దుకుని పాత అద్దంలో జాలిగా చూచి నిట్టూర్చింది.

"అయ్యో! నించునే ఉన్నారా? తెలివితక్కువదాన్ని. ఆ మంచంమీద కూర్చోండి. ఏముంటాయిక్కడ?" సిగ్గుపడుతూ దగ్గరకి వచ్చి నుంచుంది.

మానవత్వాన్ని, అభిమానాన్ని చంపుకొని కొన్ని డబ్బులకు శరీరాన్ని అమ్మే అలవాటు లోపడినా ఆ సిగ్గు ఒక్కటీ చాలదూ ఆమె స్త్రీత్వాన్ని ఆకర్షణీయంగా వెలిగించడానికి!

పరమ పాతకులను సైతం, హృదయం లోతులకంటా, కౌగిలించుకుని వారి మనసులకు చల్లదనమిచ్చే గంగాదేవి ఔదార్యం, పతితులను కూడా దగ్గరకు తీసుకుని ఉత్తమ జ్ఞానదానంతో, వారి నాదరించే మహర్షుల విశ్వప్రేమ ఎంత దుర్లభమైనవి.

నీచత్వంలో మరిగిపోయే ఆ పతితురాలిని ఒత్తుగా గుండెమీద చేర్చుకుని కన్నీరు విడిచే ఔన్నత్యం నాకు లేదుగదా... నా సంఘ గౌరవం, చదువు, అగ్రకులం, నా గొంతు పట్టుకున్నాయి. ఎదురుగా వున్న చాపమీద కూర్చోమని సంజ్ఞచేసి అన్నాను.

"అన్నం తిన్నావా?"

"సందేళ తిన్నాను. ఇప్పుడాకల్లేదు. తింటాను" నీరసంగా నవ్వింది.

బలహీనంగా గిలగిలలాడే ఆ కళ్లు, అబద్ధం అన్నాయి.

చట్టున నించుని జేబులోంచి ఒక కాగితం తీసి ఆమె ఒడిలోకి శాంతంగా విసరి - 'తలుపు వేసుకుంటావా? వెడుతున్నాను' అన్నాను.

ఆమె ఆశ్చర్యంతో వణికిపోయింది.

"ఏమిటి"

"అయిదు రూపాయలు!"

"ఎందుకివి? నావల్ల ఏమి అంది పొందారని?"

పాపం కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరిగాయి. తుడుచుకుని అంది. "చిన్నప్పటినుంచి చూస్తున్నాను. ఐదుగురు కలిసి కూడా ఇంత ఎప్పుడూ ఇవ్వలేదు. మీకెందుకూ?"

"చిన్నప్పటినుంచా? పాపం –'

నా ముఖంలోని సానుభూతి ఆమెను బాధపెట్టింది.

"ఔను... మీరు జాలిపడక్కరలేదు. మీరేగా మాకీతోవ నేర్పింది... నాకు మసక మసగ్గా గుర్తుంది.

మా అమ్మ - నా చిన్నతనంలో - పోషించే దిక్కులేక మీవంటి ఒక కామందు ఇంట్లో దాసీపని చేసేది. ఆ మహరాజు గంపెడు పిల్లల పెళ్లాంతో కాపరం చేస్తూ - మా అమ్మను మెల్లిగా - చీరలిచ్చి - డబ్బులిచ్చి క్రమంగా లొంగదీసి, 'వద్దు బాబూ' అని అది ఏడ్చినా దిక్కులేంది గనక దాన్ని గదమాయించి, బుద్ధి విరిచి ఈ నడవడిలోకి దింపాడు.

దానితో మా అమ్మ దాసీపని మానేసి ఈ వృత్తిలో సుఖం కనిపెట్టింది. హఠాత్తుగా ఆ ఉంచుకున్నాయన చచ్చిపోయాడు. బతుకుతెరువుకోసం మా అమ్మ ఎందరినో చూడవలసి వచ్చింది. రోజుకు నలుగురైదుగురుతోమా పోషణ జరిగేది. దాని సత్తువ ఉడిగేటప్పటికి నేను పెద్దదాన్నయ్యాను. నాకు అదే దోవ చూపించి మా అమ్మ మెళుకువలు నేర్పింది.

కష్టపడి ఏపనీ చెయ్యనక్కర్లేదు. సాయంత్రం ఒక్క గంట కనిపెడితే చాలు. తిండీగుడ్డా వెళ్ళిపోతాయి.

కూలీనాలీ గౌరవం అనుకుంటారు గాని వాటిచాటున మాలాటి దిక్కులేనివాళ్ళకి ఈ పని ఎలాగూ తప్పదు. యజమానుల దయకోసం.

ఎక్కడికి వెళ్ళినా బీదవాళ్ళను పూర్తిగా పీల్చితేగాని ఏగాని ఇవ్వరు –

ఎందుకు ఆ బాధ?

నాకిది బాగుంది, అలవాటయిపోయింది"

పాపం ఆయాసపడ్డది. నా భాషలో మాటాడడానికి పడ్డ శ్రమ చూస్తే జాలివేసింది.

ఒక్క నిమిషం నిశ్చలంగా గడిచింది.

నేను కదిలి 'చాలా అలసటగా వున్నావు. అన్నం తిను, వెడుతున్నాను' అన్నాను.

ఆమె చరాలున లేచి అంది. "ఇదిగో మీ డబ్బు తీసుకోండి. నేను మిమ్మల్ని బిచ్చం అడగలేదు" తిండిలేక ఎర్రవారిన ఆమె కళ్ళల్లో అభిమానం కణకణ మండింది.

అయిదు రూపాయల కాగితం తెచ్చి నా పాదాలమీ పెట్టి లేచింది.

ఎంత చచ్చినా హిందూ దేశంలో పుట్టింది. నా కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

చట్టున ఆమె తల నా బుజంమీద పెట్టుకుని "పిచ్చితల్లీ! అభిమానంలో కుంగిపోకు. నిన్ను, నీ వృత్తినీ, నేను ద్వేషిస్తున్నాననుకోకు. ద్వేషించి ఏం లాభం? దుఃఖపడుతున్నాను. ఆకలితో, ఆతృతతో, మనుష్యులను వెదికే నిన్ను చూచి జాలితో భరించలేక నేనే కోరి నీ వెంట వచ్చాను.

కనీసం ఒక ఐదు రోజులైనా మనుష్యులను బెంగగా వెతుక్కోకుండా ఈ డబ్బుతో విశ్రాంతిగా గడుపు – దూర దేశంలో వున్న అన్న ఒకడు తలవని తలంపుగా వచ్చి ఈ సహాయం చేశాడనుకో" కాగితం ఆమె చేతిలోపెట్టి చరచరా నడచివచ్చాను. నోట మాట రాక వణకే పెదవులతో దీనంగా చూచే ఆమె ఇప్పటికీ జ్ఞాపకం వస్తుంది నాకు–"

అన్నాడు కేశవరావు గంభీరంగా.

●●●